

Protokół posiedzenia
Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska
Rady Miasta Gliwice kadencji 2018-2023
w dniu 25 lutego 2019 r., godz. 17.30

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński otworzył posiedzenie Komisji, przywitał gości oraz zebranych radnych i zaproponował przyjęcie następującego porządku obrad:

- 1) **Zapoznanie się z informacją o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Gliwice**
- 2) **Sprawy bieżące, wolne wnioski**

Nie zgłoszono uwag do zaproponowanego porządku obrad.

W posiedzeniu udział wzięli Tomasz Wójcik Dyrektor Centrum Ratownictwa w Gliwicach (CRG), Jan Sroka Zastępca Dyrektora CRG, Tomasz Koszela Kierownik Zespołu Przeciwpowodziowego (CRG), Adam Neumann Zastępca Prezydenta, Roksana Burzak Zastępca Naczelnika Wydziału Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych (PU).

Ad 1) Zapoznanie się z informacją o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Gliwice.

Dyrektor CRG Tadeusz Wójcik zaproponował wysłuchanie przygotowanej prezentacji przez pana Tomasz Koszełę – Kierownika Zespołu Przeciwpowodziowego.

Kierownik Zespołu Przeciwpowodziowego (CRG) Tomasz Koszela przedstawił zagrożenia powodziowe występujące w Gliwicach. Jako pierwszą wymienił powódź rozlewną, która jest bardzo łatwa do prognozowania ze względu na to, że jej bezpośrednią przyczyną są długotrwałe opady deszczu, a także niekorzystne warunki meteorologiczne, co prowadzi do przekraczania stanów alarmowych na rzecze, występowania rzek z koryt, a tym samym do podtopień. Poinformował, że ostatnio Prezydent ogłaszał pogotowie przeciwpowodziowe w roku 2013 w związku z przekroczonym i utrzymującym się stanem ostrzegawczym na rzekach. Wspomniał również o powodzi błyskawicznej, wywołanej zmianami klimatu, wskutek których występują krótkotrwałe, ale bardzo intensywne opady deszczu, gdzie czasami miesięczna, kwartalna czy półroczna suma opadów deszczu spada w ciągu 3-4 godzin. Dodał, że do powodzi błyskawicznej będzie dochodzić coraz częściej ze względu na postępującą urbanizację miast w których kanalizacje nie będą w stanie przyjąć takiego nadmiaru opadów deszczu. Nawiązał do uruchomienia przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa alertu RCB, który jest wysyłany w stanach zbliżającego się zagrożenia do wszystkich abonentów telefonii komórkowej. Wskazał, że w informacji jest zawarty wykaz prac związanych z utrzymaniem, konserwacją, przebudową i inwestycjami zrealizowanymi przez Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych na kwotę ponad 20 mln zł. Zwrócił uwagę, że porównawczo według informacji otrzymanych z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach (RZGW) koszt przeprowadzonych przez nich prac na terenie Gliwic, a konkretnie nad potokiem Ostropka, wyniósł 20 tys. zł. Kolejno opowiedział o monitorowaniu zagrożenia powodziowego Miasta Gliwice, które jest zaopatrzone w system czujników radarowych do mierzenia pomiaru wód w rzekach, system monitoringu wizyjnego kamer, które są nadzorowane przez całą dobę przez dyspozytora w Powiatowym Systemie Zarządzania Kryzysowego. Jako istotny element zmniejszający występowanie miejscowych podtopień wskazał kraty na potoku Ostropka, zmodernizowane w 2016 r., które umożliwiają sprawniejszą regulację przepływu wód. Dodał, że w każdym sezonie po wystąpieniu intensywnych opadów deszczu na kratkach znajduje się wiele zanieczyszczeń, spływających z nabrzeży, które w razie konieczności są oczyszczane przez firmę zewnętrzną. Poinformował również o zmodernizowaniu systemu zarządzania kryzysowego, zmieniony został system powiadamiania z analogowego na cyfrowy, niezbędny w sytuacji wystąpienia zagrożenia. Opowiedział również o utrzymywaniu przez Miasto Gliwice magazynu przeciwpowodziowego, w którym znajduje się wyposażenie niezbędne w razie

wystąpienia powodzi. Jako przykład posiadanego sprzętu podał zapory wykonane z tkaniny wodoszczelnej, które są ciekawą alternatywą do dotychczasowych worków z piasku.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński podziękował za wystąpienie i zapytał czy Komisja ma jakieś pytania.

Radny Zdzisław Goliszewski zwrócił się z pytaniem czy jest postęp we współpracy z zarządzającymi Kłodnicą, szybszego reagowania i otwierania śluzy w przypadku wystąpienia stanów alarmowych w Gliwicach. Wyraził opinię, że przy wcześniejszym otwieraniu śluzy, i wypuszczaniu nabierającej wody w rejonu poza śluzę, gdzie jest wysokie nabrzeże, na przykład do istniejącego zbiornika na Rzeczycach, może się to decydująco przyczynić w zahamowaniu zbliżającej się powodzi.

Dyrektor CRG Tadeusz Wójcik odpowiedział, że współpraca zdecydowanie uległa poprawie, że pozostają w stałym kontakcie telefonicznym z dyspozytornią na śluzie. Odniosł się do tego, że sprawa wcześniejszego zrzutu wody w okolicach śluzy była zgłaszana, niestety otrzymano informację zwrotną, że nie ma takiej możliwości ze względu na istnienie zagrożenia zalania w innym rejonie np. Kędzierzynie.

Kierownik Zespołu Przeciwpowodziowego Tomasz Koszela wypowiedział się, że postęp we współpracy objawił się chociażby tym, że śluza jest otwierana gdy woda osiąga ok. 130 cm, podczas gdy wcześniej było to 200 cm. Wygłosił spostrzeżenie, że Wody Polskie rozpoczęły dialog, który ujawnił się choćby w możliwości kontaktu w sytuacjach gdy występują przesłanki stanowiące zagrożenie w życiu mieszkańców.

Radny Zdzisław Goliszewski odrzekł, że ta współpraca powinna przebiegać jeszcze sprawniej. Wyraził dezaprobatę, że niezrozumiałe jest to, że tak długo się czeka, żeby wodę spuścić, biorąc pod uwagę, że za śluzą jest dość sporo miejsca do takiego zrzutu wody. Podkreślił, że w interesie Miasta powinno być skuteczna współpraca z zarządzającymi w tym zakresie.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński zaznaczył, że Komisja wystosowała zaproszenie na to Posiedzenie, niestety bez żadnego odezwu ze strony pana Dyrektora.

Zastępca Prezydenta Adam Neumann wspominał, że jest prowadzona korespondencja z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach (RZGW), w której Miasto Gliwice dopytuje się o przewidywane działania, harmonogram działań w zakresie przeciwpowodziowym. Zauważył jednak, że na tę chwilę brak jakiegokolwiek odpowiedzi, a ponieważ ustawa Prawo Wodne, która weszła w życie 1 stycznia 2018 roku, na nowo zdefiniowała organy właściwe w sprawach gospodarowania wodami - taką współpracę należałoby zainicjować. Podkreślił, że można być dobrze przygotowanym do ewentualnej powodzi, co oznacza mieć dobry sprzęt w magazynach, usprawniony system monitorowania, ale najlepiej jest tak przygotować koryto rzeki i niezbędne budowle hydrotechniczne, żeby podczas wielkich opadów deszczów skutki powodzi były jak najmniejsze. Podkreślił, że to niestety wymaga wielkich nakładów finansowych również i na utrzymanie tego typu inwestycji. Następnie zaprezentował mapkę, które obrazuje zrealizowane ale i również planowane działania inwestycyjne Miasta Gliwice, w tym wielkie poldery zalewowe dla Kłodnicy przy Królewskiej Tamy, przy ulicy Słowackiego jeśli chodzi o Ostropkę, w Bojkowie na potoku Wójtowianka. Zwrócił uwagę, że Miasto Gliwice poczyniło już bardzo duże nakłady finansowe, a planuje jeszcze większe, wielomilionowe nawet, stąd istotna jest współpraca z RZGW. Wrócił do tematu ustawy, która uporządkowała w sferze prawnej i określiła że zarządzającym i odpowiedzialnym za wody płynące jest RZGW, który również jest odbiorcą opłat z tytułu odprowadzenia wód opadowych do koryt rzek. Dodał, że opłaty te znacząco wzrosły, co widać w przypadku Gliwic, gdzie w 2018 r. wynosiły 130 tysięcy a aktualnie wynoszą ponad milion sto tysięcy złotych. Opierając się na przykładzie

Kłodnicy, która jest bardzo groźną rzeką, bo do niej sływa połowa rzek Górnego Śląska, ale także wody głębinowe, wody kopalniane oraz wody pochodzące z przedsiębiorstw czy zakładów przemysłowych, podkreślił jak ważne jest zawarcie porozumienia z RZGW, które również zaskutkuje przekazaniem środków finansowych przeznaczonych na zabezpieczenie ludności przed powodzią. Zaznaczył, na ten moment Przedsiębiorstwo Państwowe Wody Polskie, powołane ustawą do obowiązkowych czynności, nie robi nic w zakresie działań chroniących ludność przed powodzią. Zaproponował wobec tego dwa rozwiązania. Jedno z nich to wspólne działanie Komisji oraz Wydziału Przedsięwzięć gospodarczych i Usług Komunalnych, polegające na zaproszeniu Dyrektora RZGW na spotkanie w dogodnym dla niego miejscu i terminie.

Drugie natomiast, w odpowiedzi na pismo Wojewody odnośnie zabezpieczenia przeciwpowodziowego, to propozycją uchwały, w której zostanie zawarta informacja o braku możliwości podjęcia współpracy w zakresie ochrony przeciwpowodziowej z przedsiębiorstwem państwowym, które do tego zostało powołane.

Radny Krzysztof Kleczka zapytał na jakim etapie jest projekt zbudowania zbiornika przy ul. Słowackiego.

Zastępca Prezydenta Adam Neumann przypomniał, że należy być świadomym że to zadanie nie należy ustawowo do zadań Miasta Gliwice, mimo to podejmowane są konsultacje, trudne rozmowy z mieszkańcami, żeby jednak sfinalizować tę inwestycję.

Zastępca Naczelnika Wydziału PU Roksana Burzak dodała, że przystąpiono do rozmów z Radą Osiedla, które wciąż trwają. Poinformowała, że poprzednia umowa nie doszła ze skutku, została rozwiązana za porozumieniem stron. Po przeanalizowaniu postulatów mieszkańców, przeprowadzonych badaniach hydrologicznych, zgodzono się na wprowadzenie architektury krajobrazu, żeby zbudowane zbiorniki retencyjne na łąkach przy ul. Słowackiego dla cieków Ostropka były przede wszystkim przyjazne, zarówno dla mieszkańców, jak i dla środowiska. Odniosła się też do zmiany ustawy Prawo Wodne, która wniosła zmiany w wydawaniu decyzji środowiskowych. Poinformowała o pojawieniu się nowego elementu - budowli hydrotechnicznej na potoku Wójtowianka, dodatkowo suchy polder na rzece Kłodnicy aktualnie jest procedowany w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Poinformowała, że istotne jest potwierdzenie tego, że możemy na projektowane suche poldery i zbiorniki uzyskać dofinansowanie.

Radny Janusz Szymanowski nawiązał do braku współpracy ze strony Państwowej Instytucji jaką jest RZGW, i wyraził się, że to kompletna ignorancja. Podkreślił, że tego typu instytucja nie może pozwolić sobie na takie zachowanie, powinna dążyć do nawiązania współpracy z samorządem. Dodał, że trzeba spróbować uzyskać informacje na temat zarządzania obszarem poza Gliwicami, poznać ich procedury i zdecydowanie poszerzyć współpracę w celu ochrony Miasta Gliwice przed powodzią.

Radny Stanisław Kubit wyraził swoją opinię o tym, że budowanie polderów może okazać się zbędne w sytuacji, gdy śluza zacznie działać tak jak trzeba. Dodał, że systematyczne odprowadzanie wody z Kłodnicy do innych zbiorników ulokowanych blisko, między innymi do zbiornika Dzierżono lub Rzeczyce, sprawi, że być może nie będzie potrzeby inwestowania w poldery w okolicach Królewskiej Tamy. Dodał, że w tym celu trzeba przeprowadzić rozpoznanie pojemności hydraulicznej, opracować dynamikę procesów napełniania się zbiorników. Powiedział, że żeby nie dochodziło do powodzi w żadnym korycie konieczna jest współpraca, dogadanie się, opracowanie procedur.

Zastępca Dyrektora CRG Jan Sroka wypowiedział się, że polder zalewowy przy Królewskiej Tamy jest niezbędny. Opowiedział o sytuacji, gdy przy opadzie dwutygodniowym i maksymalnym otwarciu śluzy - Kłodnica wylała. Stwierdził, że było zabezpieczenie w Makoszowach, - zbiorniki, które przejmowały dużą część wód

powodziowych, niestety zostały zasypane, w związku z czym teraz przy dużym nasączeniu ziemi wodą, poldery będą bardzo przydatne.

Radny Krzysztof Kleczka zapytał czy wiadome jest jak sobie radzą w takich sytuacjach sąsiadujące miasta.

Zastępca Naczelnika Wydziału PU Roksana Burzak wypowiedziała się, że miasto Zabrze w zakresie ochrony przeciwpowodziowej startowało w konkursach, składano wnioski na poldery na Guido, również częściowo na Bytomce – niestety bezskutecznie, programów tych nie zakwalifikowano. Poinformowała również, że w przypadku Gierałtowic próbowano pozyskać środki z funduszy norweskich. Włodarze miast Rudy Śląskiej, Katowic, Bytomia nie są tematem zainteresowani.

Radny Krzysztof Kleczka zasugerował możliwość połączenia sił w tym temacie.

Zastępca Naczelnika Wydziału PU Roksana Burzak odpowiedziała, że przy powstawaniu Związku Metropolitalnego padła propozycja zapanowania nad tym problemem, jednak ciągle brakuje do współpracy drugiej strony, czyli zarządzającego Wodami Polskimi. Podkreśliła, że do wspólnego stworzenia modelu hydraulicznego niezbędna jest współpraca z RZGW. Ponowiła propozycję, aby wspólnie z Komisją wystosować ponowne zaproszenie Dyrektora RZGW.

Zastępca Prezydenta Adam Neumann przypomniał o drugiej możliwości jaką jest odpowiedź na zapytanie Wojewody w formie uchwały, w której będzie wykazane dopominanie się Miasta Gliwice o podjęcie działań przez RZGW.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński stwierdził, że zaproszenie w imieniu Komisji jest jak najbardziej słuszne, ale i propozycja uchwały Rady Miasta, którą należałoby przeprowadzić równolegle.

Radny Zdzisław Goliszewski zaproponował, że może Związek Metropolitalny mógłby zająć się tym problemem. Zasugerował, że może zbiornik przelewowy przed Gliwicami mógłby zatrzymać wodę napływającą do Gliwic.

Zastępca Naczelnika Wydziału PU Roksana Burzak odpowiedziała, że mieszkańcy nie chcą się zgodzić na powstanie takich zbiorników przy Królewskiej Tamy. Przyjęto rozwiązania, które nie sprawdziły się, po przeprowadzeniu oceny technicznej planowanych zbiorników okazało się że są zbyt głębokie, w związku z czym tereny zostały nadsypane. Będzie ponownie przeprowadzany proces projektowania takiego zbiornika, mając na uwadze przeprowadzone konsultacje z Radą Osiedla.

Zastępca Prezydenta Adam Neumann potwierdził natomiast, że Miasto Gliwice zgłosiło problem niemożności podjęcia współpracy z RZGW, Metropolii, która powinna wystąpić jako koordynator.

Radny Stanisław Kubit zapytał komu podlega RZGW.

Zastępca Prezydenta Adam Neumann odpowiedział, że ta jednostka budżetowa podlega ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej.

Zastępca Naczelnika Wydziału PU Roksana Burzak zaproponowała wspólne przygotowanie projekty uchwały, w której będzie zawarta informacja odnosząca się do braku możliwości podjęcia współpracy.

Radny Stanisław Kubit zgodził się, że w takim razie Komisja rzeczywiście powinna wystosować uchwałę, w której będzie zawarta informacja, odnosząca się do braku możliwości podjęcia współpracy.

Radny Krzysztof Kleczka również poparł stworzenie uchwały w takiej formie.

Radny Zdzisław Goliszewski dodał że w uchwale należy zawrzeć swoje stanowisko i opisać czego Miasto Gliwice nie jest w stanie zrobić bez zaangażowania Wód Polskich.

Zapytał także czy powstaną zbiorniki na nieużytkach przy cieku Doa.

Zastępca Naczelnika Wydziału PU Roksana Burzak odpowiedziała, że w tym miejscu będzie budowany zbiornik. Wspomniała także o zbiorniku przy ul. Gustawa Eiffel'a.

Radny Zdzisław Goliszewski zapytał czy w ramach odprowadzania wód przez markety wielkopowierzchniowe, prawidłowe jest stosowanie na drodze dojazdowej, czy miejscu postojowym ażurowej kratownicy, która pozwala na wpuszczanie wody w glebę.

Zastępca Naczelnika Wydziału PU Roksana Burzak potwierdziła, że tak. Poinformowała, że od 2008 roku wszyscy inwestorzy powinni uzyskać pozwolenie wodnoprawne i że mają swobodę wyboru w zakresie sposobu na odprowadzenie wody: mogą zdecydować się na takie rozwiązanie lub stworzyć system, który jest czasochłonny i wymaga więcej nakładów. Podkreśliła, że regulator przepływ wody jest konieczny i podlega kontroli.

Zastępca Prezydenta Adam Neumann podsumował, że należy przeprowadzić spotkanie z Dyrektorem, pomimo braku odpowiedzi na wysyłane pisma zachęcające do współpracy.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński zakończył dyskusję. Poinformował, że przyjęto informację z zastrzeżeniami oraz, że należy wspólnie z Wydziałem PU wystąpić do Dyrektora RZGW z prośbą o ustalenie dogodnego terminu spotkania, żeby omówić zawarcie Porozumienia.

Brak uwag ze strony członków Komisji.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński podziękował gościom za udział w posiedzeniu Komisji.

Ad 2) Sprawy bieżące, wolne wnioski

Komisja zapoznała się z następującymi dokumentami:

- a) Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, nr SOD UM.143433.2019 – Komisja przyjęła do wiadomości (w załączeniu).

- b) Raport z przeprowadzonych interwencji przez Straż Miejską w Gliwicach za miesiąc styczeń 2019 r., nr SOD UM.211151.2019 – Komisja przyjęła do wiadomości (w załączeniu).
- c) Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Gliwice, nr SOD UM.203780.2019 – Komisja przyjęła do wiadomości (w załączeniu).

Ustalono termin kolejnego posiedzenia Komisji na 25 marca, godz. 17.30 w sali 146.

Na tym zakończono posiedzenie Komisji.

Protokołowała:

(-) Anna Wojtowicz

Przewodniczący Komisji
Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska

(-) Adam Michczyński